

LEX GO!

DRET I SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ

13es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació

22 de novembre de 2012

---

0. Introducció

Durant el 2012 hem resolt una dotzena de consultes dels col·legiats del COBDC sobre temes relacionats amb la normativa de Propietat Intel·lectual

Volem compartir amb vosaltres:

- Les preguntes més habituals
- Alguns consells per trobar respostes
- Un parell de coses sobre els obres òrfenes i la nova directiva Europea
- Les nostres Conclusions i Reflexions

1. Qué preocupa als professionals? (1/2)

- Podem digitalitzar un llibre que tenim a la biblioteca i posar-lo a disposició de la gent a internet?
- Podem fer servir fragments d'obres que tenim a la biblioteca, combinats amb altres recursos elaborats per nosaltres per crear una nova obra?
- Podem ampliar les formes d'accés als recursos de la biblioteca que són subscripcions a bases de dades, revistes, etc.?
- Podem compartir els nostres recursos amb altres entitats?
Podem sublllicenciar l'ús de les obres que tenim?

1. Què preocupa als professionals? (2/2)

- Què passa amb els suports que es deterioren o queden fora d'ús perquè el format de reproducció ha estat substituït per un altre (vinils, VHS, CDs, cassetes? Podem fer el canvi de “format” nosaltres mateixos?
- I els llibres exhaurits? Els podem escanejar o fer-ne fotocòpies i prestar-los?
- Què podem fer a l'empara del límit legal pels fins d'investigació i conservació?

2. Quins aspectes cal tenir en compte per trobar una solució? (1/4)

- Què diuen els contractes, acords, llicències, subscripcions en virtut dels quals tenim aquesta obra a la nostra institució?
- Està prevista o no la situació que ens plantegem?
- Coneixem o podem conèixer a qui hem d'adreçar les peticions?
- En quina situació legal es troba l'obra en qüestió?

Inèdita, amb drets d'autor vigents, sense drets d'autor, sota domini públic, òrfena, etc.

2. Quins aspectes cal tenir en compte per trobar una solució? (2/4)

- No és el mateix fer una edició digital d'un llibre que escanejar-lo (això és una transformació de l'obra original)
- No tots els tipus de “continguts” estan sotmesos a drets de propietat intel·lectual i/o no ho estan de la mateixa manera (els sorolls no són CI)
- No ens podem oblidar dels drets morals dels autors!
  - Són independents dels patrimonials
  - Són irrenunciables, inalienables i imprescriptibles
  - Paternitat (reconeixement d'autoria) i integritat de l'obra: per sempre

2. Quins aspectes cal tenir en compte per trobar una solució? (3/4)

- Quin paper juguen les entitats de gestió de drets col·lectius (CEDRO, SGAE...) en cada cas?
- Quina mena de “subscripció” té el nostre centre a un determinat catàleg d’obres? Està prevista la substitució d’exemplars? I quines vies es preveuen per a la posada a disposició? I sota quins requisits?
- No perdem la perspectiva pel camí! (no confonguem les portes amb les claus!)

2. Quins aspectes cal tenir en compte per trobar una solució? (4/4)

- Cal tenir en compte que habitualment una obra elaborada a partir de la contribució d'un conjunt d'artistes, per encàrrec i sota la direcció d'una altra persona (normalment jurídica) té un règim particular.
- És el cas habitual de llibres (que combinen textos i il·lustracions o fotografies) i pel·lícules.
- Els autors han cedit els drets a canvi de determinades contraprestacions, de manera que els titulars dels drets d'explotació són normalment les editorials, productores audiovisuals i discogràfiques.

3. Les obres òrfenes (1/3)

Obra òrfena: està subjecta a drets de PI però no sabem qui n'és el titular

Drets PI vigents

+

Desconeixement titular i/o dificultat per trobar-lo

+

risc de demandes per vulneració de drets de PI

=

Milers d'obres amagades, inaccessibles i sovint deteriorant-se + bloqueig de l'accés a la cultura i del procés de creació d'obres noves (no es poden conèixer i/o fer servir aquestes obres com a inspiració per altres de noves)

3. Les obres òrfenes (2/3)

La nova directiva de la UE

Els Pros

- Les institucions públiques, com biblioteques, museus i altres organismes públics, podran utilitzar el treball d'artistes que no han reclamat els drets d'autor de la seva obra.
- Es regula un procediment per “etiquetar” una obra com a òrfena amb efectes a tota la UE.
- Els titulars de drets sempre podran aparèixer i reclamar compensacions per l'ús fet (dins del termini de vigència dels seus drets).
- Es limita la quantia de les indemnitzacions que haurien de pagar les institucions públiques en aquest cas.

3. Les obres òrfenes (3/3)

La nova directiva de la UE

Els Contres

- I les institucions privades i els ciutadans?
- Imposa la càrrega de la prova a qui vulgui fer servir l'obra
- Impedeix explotació comercial, només cultural i educativa
- No aborda les causes del problema, només les conseqüències:
  - Durada del copyright desproporcionada amb la seva finalitat
  - Manca de sistemes de gestió dels drets PI eficaços i homogenis
  - Internet, les descàrregues, el format digital (originals vs. còpies)

4. Conclusions (1/2)

Tenim els coneixements, eines i ganes per tal de millorar la situació. Podem i volem donar més accés i difusió a la cultura que tenim:

- Obrir més vies de posada a disposició, per arribar a més gent i a més llocs
- Ampliar el nombre i diversitat de les obres que es difonen i distribueixen, rescatar les obres oblidades, recuperar obres desconegudes, etc.
- La tecnologia digital ens permet fer coses sorprenents en unes condicions de temps, facilitat i cost que no podem desaprofitar
- Els models de negoci d'exploració de la cultura s'estan diversificant i cada vegada hi ha més autors que volen quedar-se amb el control de les seves obres per tenir més flexibilitat i han aparegut models de llicències més senzills pels autors i els ciutadans (Creative Commons...)

4. Conclusions (2/2)

Tenim també uns quants obstacles:

- La normativa: transnacional, dispersa, fragmentada, obsoleta, lenta i incoherent, que no dona resposta a les necessitats de la societat actual.
- Els interessos de les grans empreses i entitats que porten molts anys vivint gràcies a un model de negoci que era l'únic i que avui es considera abusiu, insuficient i poc eficient.
- La tendència a la criminalització dels usos que no estan previstos per llei però que sovint són socialment acceptats.
- El coneixement dels professionals especialitzats (advocats) sobre les coses que es poden fer i com es poden fer de vegades no és fàcil d'accedir per part de les persones interessades (professionals de la informació i la documentació, ciutadans).

Moltes gràcies per venir!

Lex Go! som Elisabet Baille i Rosalía de la Cruz

Podeu trobar-nos a:

info@lex-go.es

www.lex-go.es

www.lex-go.cat

DRET I SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ

www.lex-go.es

